

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣ

ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ, ΤΗΝ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΟΜΕΝΗΝ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

1. πέτρ. 4. 8.
1. Κορ. 13. Χωρὶς τῆς ἀγάπης πᾶσαι αἱ ἀρεταὶ εἰσιν
1. 3. Μακ. 9. 22. οὐδέν. Ἐκ τῆς ἀγάπης κρέμανται ὅλος ὁ
40. Ρωμ. 13. νόμος. καὶ οἱ προφῆται. Ἡ ἀγάπη ἐστὶ τὸ
10. Ιωάν. 13. πλήρωμα τοῦ νόμου. Ἡ ἀγάπη ἐστὶν ὁ
35. χαρακτὴρ τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ,
ἡγουν ὁ χαρακτὴρ καὶ τὸ γνώρισμα τῶν
1. Κορ. 13 σωζόμενων. Ἡ ἀγάπη ἐστὶν ἀρετὴ μείζων
13. καὶ αὐτῆς τῆς πίστεως, καὶ τῆς πρὸς
θεὸν ἐλπίδος. Οστις οὐ χωρίζεται ἀπὸ τῆς
ἀγάπης, ἔχεινος ἡνωμένος ἐστὶ μετὰ τοῦ

θεοῦ, καὶ ὁ θεὸς οὐ χωρίζεται ἀπὸ αὐτοῦ.
« Ὁ θεὸς ἀγάπη ἐστί: καὶ ὁ μένων ἐν τῇ 1. Ιωάν. 16.
» ἀγάπῃ, ἐν τῷ θεῷ μένει; καὶ ὁ θεὸς ἐν
» αὐτῷ. » Ἀλλὰ πῶς ἀράγε δυνάμεθα ἡμεῖς
θησαυρίσαι τοιοῦτον ἀτίμητον θησαυρὸν;
ποίᾳ ἡ ὁδὸς; ποῖος ὁ τρόπος; ποῖον τὸ
μέσον; Τοῦτο περιέχει ἡ διδασκαλία τοῦ
θεογόρου Παύλου, ἣν σήμερον ἡκούσαμεν.
δεικνύει τὴν ὁδὸν, διὰ τῆς φθάνομεν διδάσκει
τὸν τρόπον, διὰ οὗ θησαυρίζομεν δηλοποιεῖ
τὸ μέσον, διὰ οὗ ἐπιστηρίζομεθα εἰς τὴν

μακαρίαν ἀρετὴν τῆς ἀγάπης· ὅθεν μάθημά
ἐστι πλῆρες πάσης σοφίας καὶ γνώσεως,
μάθημα φωτίζον πάντα ἄνθρωπον πρὸς τὴν
αιώνιον σωτηρίαν· πληροφορεῖσθε περὶ τού-
του, ἐὰν μετὰ προσοχῆς ἀκούσητε τῶν ἀ-
ναγνωσθέντων λόγων τὴν ἔρμηνείαν.

^{Πω. 15.} ^{1.} Ἀδελφοί, ὁφείλομεν ἡμεῖς οἱ
δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνά-
των βαστάζειν, καὶ μὴ ἔαυτοῖς ἀ-
ρέσκειν.

Πῶς ἔστερξεν ὁ Παῦλος ἐπανέσαι αὐ-
τὸς ἔαυτὸν, λέγων· « Ἡμεῖς οἱ δυνατοί; »
ἀρά γε ἀμυημόνησε τοῦ παραγγέλματος;
^{προπ.} τοῦ λέγοντος· « Ἐγκωμιάζέτω σε ὁ πέλας,
^{27. 2.} » καὶ μὴ τὸ σὸν στόμα ἀλλότριος, καὶ μὴ
» τὰ σὰ χείλη; » Ἡναγκάσθη ὁ τοῦ θεοῦ
ἄνθρωπος διμολογῆσαι, ὅτι ἐστὶ δυνατὸς,
ἴνα πείσῃ τοὺς ἀκούοντας, ὅτι τὰ ὑπ' αὐ-
τοῦ διδασκόμενα οὐκ εἰσὶν ἀδύνατα. Ἐὰν
ἔλεγεν, οἱ δυνατοὶ χρέος ἔχετε βαστάζειν
τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων, καθεὶς ἀπε-
κρίνατο πρὸς αὐτόν· καὶ τὶς ἐξὶν ὁ δυνατός;
καὶ οὕτω παρητοῦντο πάντες τὴν ἐκπλήρωσιν
τῆς ἀποζοικῆς ἐντολῆς· βλέπε διμως, πό-
σον ἐμετρίασε τὸν ἔπαινον, συγκαταμίξας
ἴαυτὸν τοῖς ἄλλοις, καὶ εἰπὼν πληθυντικῶς·
« Ὁφείλομεν ἡμεῖς οἱ δυνατοί. » Κατὰ τὶ δὲ
ἥν αὐτὸς δυνατός; καὶ τίνες εἰσὶν οἱ δυνα-
τοί, καὶ τίνες οἱ ἀδύνατοι; καὶ ποῖά εἰσὶ^{τὰ}
τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων; καὶ πῶς
βαστάζουσιν αὐτὰ οἱ δυνατοί, ἐὰν μὴ ἀρέ-
σκωσιν ἔαυτοῖς; Δυνατὸς ἦν ὁ Παῦλος κα-

τὰ τὴν ὑπὸ θεοῦ δοθεῖσαν αὐτῷ σοφίαν καὶ
χάριν, καὶ κατὰ τὴν αὐτῷ περιουσίαν τῆς
ἀρετῆς. Δυνατοὶ δέ εἰσι καὶ πάντες οἱ τού-
του μιμηταί, οἱ εἰς ὑψος ἀρετῆς ἀρέντες
καὶ ἐινηριγμένοι ἐν αὐτῇ. Ἀδύνατοι δέ εἰσιν
ὅσοι οὐδὲ ἔφθασαν εἰς μέτρα ἀρετῆς, οὐδὲ
ἐστηρίχθησαν ἐπὶ τὴν πέτραν τῶν θείων
ἐντολῶν. Ἀσθενήματα δέ εἰσι τὰ τούτων
σφάλματα καὶ τὰ ἐλαττώματα. Βασάζου-
σι δὲ αὐτὰ οἱ δυνατοί, δτὰν μὴ μισοῦντες,
μηδὲ ἀποστρεφόμενοι αὐτοὺς, ὑποφέρωσι
σπουδάζοντες πακτοιοτρόπως ὑπὲρ τῆς
τούτων διορθώσεως, καθὼς ἐπόιει ὁ Παῦλος
διὸ καὶ ἔλεγεν· « Ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν <sup>Κρ. 95
22.</sup> » ὥς ἀσθενής, ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω,
» τοῖς πᾶσι γέγονα τὰ πάντα, ἵνα πάντως
» τινὰς σώσω. » Ἐκεῖνοι δὲ βαστάζουσι
τῶν ἀδυνάτων τὰ ἀσθενήματα, δσοὶ οὐκ
ἀρέσκουσιν ἔαυτοῖς, τουτέστιν ὅσοι οὐκ
εἰσὶ φίλαυτοι, διότι διφίλαυτος, μόνον ἔαυ-
τὸν ἀγαπῶν, οὐδὲν ὑποφέρει ἐναντίον τῆς
ἰδίας αὐτοῦ ἀρέσκειας, οὐδὲ φροντίζει ὀπ-
λως περὶ ἄλλου τινὸς, εἰμὴ περὶ ἔαυτοῦ
μόνου. Ἐὰν οὖν βαστάζωμεν τὰ ἀσθενήμα-
τα τῶν ἀδυνάτων, φεύγει ἀφ' ἡμῶν ἡ φι-
λαυτία, καὶ ἔρχεται πρὸς ἡμᾶς ἡ μακαρία
ἀγάπη, ἥτις ἐστὶ τοῦ νόμου τὸ πλήρωμα·
διὸ ἔλεγεν ἀλλαχοῦ ὁ πανεύφημος Παῦλος·
« Ἄλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε, καὶ οὕτως ^{Γαλ. 6. 2.} »
» ἀναπληρώσατε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ. »
Ιδοὺ οὖν ἡ ὁδὸς, ἡ φέρουσα ἡμᾶς πρὸς τὴν
ἀγάπην, καὶ ὁ τρόπος καὶ τὸ μέσον, δι οὗ
στηριζόμεθα ἐν αὐτῇ. Βλέπε δὲ, πῶς πα-
ραγγείλας, ἵνα μὴ ἔαυτοῖς ἀρέσκωμεν, ἔ-

φανέρωσεν, εἰς ποῖον πρέπον, ἐστὶν ἵνα ἀρέσωμεν, καὶ κατὰ τὶ, εἰπών·

^{πρωτ. 15.} ^{2.} "Ἐκαστος γὰρ ὑμῶν τῷ πλησίον
ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδομήν.

Κατὰ δύων τρόπους γινόμεθα ἀρεστοὶ
εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ή συμβοηθοῦντες αὐτοὺς, ἵνα ἐκπληρώσωσι τὰς πονηρὰς αὐτῶν
ἐπιθυμίας, ή συγεργοῦντες, ἵνα τελειώσωσι
τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν θελήματα· διὰ τοῦτο δὲ
ὁ ἀπόστολος οὐχ εἶπεν ἀπλῶς· ἐκαστος ὑμῶν
ἀρεσκέτω τῷ πλησίον, ἀλλὰ προσέθηκε τὸ,
»Εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδομήν.» Περὶ
τούτου δὲ πρὸς τοὺς Κορινθίους γράφων,
προσάλλει τὸ ἔαυτοῦ παραδείγμα, λέγων·

^{1. Κρ. 10.} ^{33.} «Καθὼς καὶ γὰρ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω, μὴ
»ζητῶν τὸ ἔμαυτοῦ συμφέρον, ἀλλὰ τὸ
»τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσιν.» Ἐὰν οὖν
σπουδάζῃς γενέσθαι ἀρεσός εἰς τὸν πλησίον
σου, σκοπὸν ἔχων, ἵνα πείσῃς αὐτὸν κατορθῶσαι τὰ ἀγαθὰ ἔργα, πρὸς οἰκοδομήν καὶ
ώφελειαν αὐτοῦ, τότε ἐκπληροῖς τὴν ἀποστολικὴν ἐντολὴν. Ἐὰν δὲ γίνεσαι ἀρεσός
εἰς τὸν πλησίον σου, συμβοηθῶν καὶ συνεργῶν αὐτῷ πρὸς τὴν ἔργασίαν τῶν πονηρῶν αὐτοῦ θουλευμάτων, παραβαίνεις τὴν
ἀποστολικὴν ἐντολὴν, οὐχ ὑπηρετεῖς τὸν
Ιησοῦν Χριστὸν, ἀλλὰ γίνεσαι συγκοινωνὸς τῶν τοῦ πλησίον σου ἀμαρτημάτων
περὶ ταύτης τῆς ἐπιβλαβοῦς ἀρεσκείας
^{πλ. 10.} ἐλεγεν δὲ αὐτὸς θεῖος ἀπόστολος· «"Ἡ ζητῶ
»ἀνθρώπηις ἀρέσκειν; εἰ γὰρ ἔτι ἀνθρώποις

» ἥρεσκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἀν ἥμην.»
Καὶ παρήγγελτε δὲ, ἵνα μὴ μόνον ἀπέχωμεν ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἀρεσκείας, ἀλλὰ καὶ
ἐλέγχωμεν τῆς ἀμαρτίας τὰ ἔργα. «Μὴ Ἐφ. 5. 11.
» συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάρποις
» τοῦ σκότους, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε.»
Ἐπιθεθαιοὶ δὲ τὴν τοιαύτην διδασκαλίαν
αὐτοῦ διὰ τοῦ παραδείγματος τοῦ Ἰησοῦ
Χριστοῦ, λέγων·

^{πρωτ. 5.} ^{3.} Καὶ γὰρ ὁ Χριστὸς οὐχ ἔαυτῷ
ἥρεσεν, ἀλλὰ, καθὼς γέγραπται·
οἱ δινειδισμοὶ τῶν δινειδιζόντων σε
ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ.

Καὶ ἐν τούτοις μετέρχεται ὁ θεῖος
Παῦλος, κατὰ τὴν ἔαυτοῦ συγήθειαν, τὸ
σχῆμα τῆς ἐλλείψεως, ἵνα δὲ κατανοήσῃς
τὸ νόημα, ἀναπλήρωσον τὰ προκείμενα
λόγια οὕτω· Καὶ γὰρ ὁ Χριστὸς οὐχ ἔαυτῷ
ἥρεσεν, ἀλλ' ὡνειδίσθη, καθὼς γέγραπται.
Αλλὰ πῶς ὁ Χριστὸς οὐχ ἔαυτῷ ἥρεσεν; εἰς
αὐτὸν ὡς ἀνθρωπὸν οὐδὲ οἱ δινειδισμοὶ ἥρε-
σκον, οὐδὲ ὁ θάνατος· διὸ παρακαλῶν ἐλε-
γε· «Νῦν ἡ ψυχὴ μου τετάρακται· καὶ τὶ^{1οτέττ. 12.}
» εἶπεν; Πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας
» ταύτης. Πάτερ μου, εἰ δύνατόγεστι, πα-
» ρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο.»
Καν δὲ οὐχ ἥρεσεν αὐτῷ τὸ ποτήριον τῶν ^{Ματθ. 26.}
δινειδισμῶν καὶ τοῦ θανάτου, δύμας ἔζερξεν
αὐτὰ· διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν. «Πλὴν, εἶπεν,^{39.}
» εἰ οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ.» Καὶ,^{Ἄγ. 40.}
«Ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς, ὑπέ-
» μεινεις σαυρὸν, αἰσχύνης καταφρονήσας.»

Φανερὸν δέ ἐστιν, ὅτι ὡνείδισαν αὐτὸν οἱ
 Ιουδαῖοι, πότε μὲν λέγοντες· « Τί ὅτι μετὰ
 τῶν τελωνῶν ἐσθίει καὶ πίνει » πότε δέ·
 « Εἰ ἦν προφήτης, ἐγίνωσκεν ἀν., τὶς καὶ
 ποταπὴ ἡ γυνὴ, ἥτις ἀπτεται αὐτοῦ, δτι
 ἀμαρτωλός ἐστιν. » Ἀλλοτε δέ· « Ἐν τῷ
 ἀρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαι-
 μόνια. » Καὶ ἄλλοτε πάλιν· « Οὐ καλῶς
 λέγομεν, ὅτι Σαμαρείτης εἴ̄ σὺ, καὶ δαι-
 μόνιον ἔχεις; » Όμοίως καὶ ἐν τῷ καιρῷ
 τοῦ πάθους, καὶ ὅταν ἐκρέματο ἐν τῷ ξύλῳ
 ταῦτα σταυροῦ, « Καὶ οἱ παραπορευόμενοι ἐ-
 29. 31. « Βλασφήμουν αὐτὸν, καὶ οἱ ἀρχιερεῖς με-
 νοῦ τὰ τῶν γραμματέων ἐνέπαυζον αὐτὸν·
 Ματ. 27. « Καὶ οἱ λῃσταὶ, οἱ συσταυρωθέντες αὐτῷ,
 44. « ὡνείδιζον αὐτῷ. » Σημείωσαι δὲ, ὅτι
 τὴν περὶ τῶν ὀνειδισμῶν προφητείαν ἐμε-
 λωδησεν ὁ Δαβὶδ ὡς ἐκ προσώπου τοῦ Ἰη-
 σοῦ Χριστοῦ, λαλοῦντος πρὸς τὸν ἑαυτοῦ
 πατέρα, καὶ λέγοντος· ὡς πάτερ, « Οἱ ὀνει-
 δισμοὶ τῶν ὀνειδίζοντων σε ἐπέπεσον ἐπ'
 » ἐμέ. » Ἀληθῶς δὲ τὸν θεὸν ὡνείδιζον οἱ
 ὀνειδίζοντες τὸν Χριστὸν, ἐπειδὴ υἱὸς θεοῦ,
 καὶ θεός ἐστιν ὁ Χριστὸς, ἐν μετὰ τοῦ πα-
 τρὸς αὐτοῦ, κατὰ τὸν λόγον τῆς ἐνιαίου
 οὐσίας τῆς θεότητος, ὡς αὐτὸς ἐδίδαξεν,
 ἵων. 10. εἰπὼν· « Ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐσμεν. »
 30. Καθὼς δὲ ὁ δεχόμενος τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν,
 δέχεται καὶ τὸν ἀποστείλαντα αὐτὸν, κατὰ
 τὸ, « Ὁς ἐὰν ἐμὲ δέξηται, δέχεται τὸν ἀ-
 ποστείλαντά με· οὗτο καὶ ὁ ὀνειδίζων τὸν
 Ἰησοῦν Χριστὸν, ὀνειδίζει τὸν ἀποστεί-
 λαντα αὐτὸν θεὸν καὶ πατέρα αὐτοῦ· ἀκού-
 σον δὲ καὶ τὸ, διὰ ποιον λόγον ἀνέφερεν ὁ

ἀπόστολος τὴν περὶ τῶν ὀνειδισμῶν τοῦ
 Ἰησοῦ Χριστοῦ προφητείαν..

^{πρωτ. 15.} « Οσα γὰρ προεγράφη, εἰς τὴν ἡμέραν
 τέραν διδασκαλίαν προεγράφη· ἵνα
 διὰ τῆς μπομονῆς καὶ τῆς παρακλή-
 σεως τῶν γραφῶν τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν.

Ἀνέφερον, λέγει, τὰ λόγια τοῦ προφη-
 τάνακτος Δαβὶδ, διὰ ὃν προεφήτευσε περὶ
 τῶν ὀνειδισμῶν τοῦ Χριστοῦ, ἐπειδὴ ὅσα
 ἐγράφησαν εἰς τὰς ἀγίας γραφὰς, πρὶν ἡ
 τελεσθῶσι, προεγράφησαν πρὸς διδασκα-
 λίαν καὶ νουθεσίαν ἡμῶν προεγράφησαν,
 ἵνα βλέποντες ἡμεῖς ἐν ταῖς ἀγίαις γραφαῖς
 τοὺς ὑπὸ τῶν προφητῶν προρρήθεντας
 ὀνειδισμοὺς, ὅσους ὁ Χριστὸς διὰ τὴν πρὸς
 ἡμᾶς ἀγάπην αὐτοῦ ὑπέμεινεν, ὑπομένω-
 μεν καὶ ἡμεῖς πᾶσαν θλίψιν καὶ ὀνειδισμὸν
 ὑπὲρ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ καὶ τοῦ πλησίον,
 παρηγορούμενοι. δὲ ὑπ' αὐτῶν τῶν λόγων
 τῶν θείων γραφῶν, ἔχωμεν πᾶσαν τὴν ἐλ-
 πίδα ἡμῶν πρὸς αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν,
 τὸν σωτῆρα τοῦ κόσμου..

^{πρωτ. 15.} « Ο δὲ θεὸς τῆς μπομονῆς καὶ
 τῆς παρακλήσεως δώῃ ὑμῖν τὸ αὐτὸ
 φρονεῖν. ἐν ἀλλήλοις κατὰ Χριστὸν
 Ἰησοῦν. ἵνα δικούμαδὸν ἐν ἐνὶ σό-
 ματι δοξάζητε τὸν θεὸν καὶ πατέ-
 ρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Εὕχεται ὁ πανσέβαστος τοῦ Κυρίου ἀπό-

στολος τοὺς Ρωμαίους, πρὸς οὓς ἔγραφε, δὶς αὐτῶν δὲ καὶ πάντας τοὺς εἰς Χριστὸν πιστεύοντας, ἵνα ὁ θεὸς τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως ἐξαποστείλῃ εἰς τὸν νοῦν αὐτῶν τὸ αὐτὸ φρόνημα, ὅπως μιᾶ φυχῇ καὶ καρδίᾳ πάντες ἀμα δὶ ἐνὸς στόματος δοξάσωσι τὸν θεὸν, καὶ πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ιησοῦ Χριστοῦ. Ἀλλὰ κατὰ τὶ ὄντας τὸν θεὸν, θεὸν τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως; "Η καθότι μακροθυμῶν ὑποφέρει τοὺς ἀμαρτωλοὺς, ἀγαπῶν δὲ τοὺς δικαίους παρηγορεῖ αὐτούς· ἢ καθότι αὐτός ἐσιν ὁ δοτὴρ τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρηγορίας· ἢ καθότι κατοικεῖ ἐν τοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες ἔχουσι τὴν ἀρετὴν τῆς ὑπομονῆς, καὶ εὑρίσκουσιν ἐν ταῖς ἀγίαις γραφαῖς τὴν ἐν πάσαις ταῖς περιεάσεσιν αὐτῶν δραστήριον παραμυθίαν. Τὸ αὐτὸ δὲ φρονοῦμεν, δταν τὰ νόηματα ἡμῶν ὑπάρχωσι σύμφωνα, καὶ ἔνα καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἔχοντα. Βλέπε δὲ, δτι οὐκ εἶπε μόνον «Τὸ αὐτὸ φρονεῖν», ἀλλὰ προσέθηκε καὶ τὸ, «Κατὰ Χριστὸν»· «Ιησοῦν»· διότι πολλάκις συμφωνοῦσιν οἱ ἀνθρωποι ὅχι κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' ἐναντίον τοῦ θελήματος αὐτοῦ, σύμφωνοι δηλαδὴ εἰσιν οἱ ἀπίστοι εἰς τὴν ἀπίστιαν, οἱ ἀίρετικοι, εἰς τὰ αἱρετικὰ αὐτῶν φρονήματα, οἱ σχισματικοί, εἰς τὰς γνώμας τοῦ σχισματος, οἱ λησταί, εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ἀρπαγῆς καὶ δυναζείας. Ταῦτα δὲ πάντα ἐξώρισεν ἀπὸ τῆς ὄμοφροσύνης ὁ ἀπόστολος, εἰπὼν τὸ, «Κατὰ Χριστὸν Ιησοῦν»· διότι ὅσοι ἔχουσι φρονήματα καὶ διαλογισμοὺς ἀξεστοὺς εἰς τὸν

Ιησοῦν Χριστὸν, ἐκείνων καὶ ὁ νοῦς ἐλεύθερός ἐστι καὶ καθαρὸς ἀπὸ πάσης δυσεβείας, καὶ τὰ ἔργα ἀμόλυντα καὶ ἀγνά ἀπὸ πάσης ἀμαρτίας. Ἀλλὰ πῶς οἱ πολλοί, πολλὰ ἔχοντες στόματα, δύνανται ἐνὶ σόματι προσφέρειν τὴν πρὸς τὸν θεόν δοξολογίαν; "Οταν οἱ πολλοί τὸ αὐτὸ φρόνημα καὶ νόημα ἔχωσι, τότε ἐν καὶ τὸ αὐτὸ νόημα ἔχει καὶ ἡ τούτων δοξολογία· ὅθεν ἐπειδὴ ἡ αὐτὴ ἐστι κατὰ τὴν ἔννοιαν, ὡς ἐξ ἐνὸς σόματος προσφερομένη λογίζεται, καὶ ὑπὸ πολλῶν σομάτων ἐκφωνηται καὶ προσφέρηται. Μετὰ τὴν τοιαύτην εὐχὴν, ἐπαναλαμβάνει πάλιν ὁ ἀπόστολος τὸν λόγον περὶ τῆς ἀνοχῆς τῶν σφαλμάτων τοῦ πλησίου, καὶ περὶ τῆς ἐπιμελείας καὶ φροντίδος τῆς περὶ τούτου σωτηρίας.

Διὸ προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους, ^{πρῶτη 15.} καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς προσελάθετο ἡμᾶς εἰς δόξαν θεοῦ.

Προλαβὸν εἶπεν, δτι χρέος ἔχομεν βαστάζειν τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων· καὶ ὅτι πρέπον ἐστίν, ἵνα καθεὶς ἀρέσκῃ εἰς τὸν πλησίον αὐτοῦ, σκοπὸν ἔχων τὴν τούτου ὡφέλειαν· ἐπειτα εὐχήθη, ἵνα ἐξαποστείλῃ ὁ θεὸς πρὸς αὐτοὺς τὴν ὄμοφροσύνην, ἐπειδὴ ἐξ αὐτῆς πηγάζει ἡ ἀγάπη, ἐκ δὲ τῆς ἀγάπης ἡ ἀνοχὴ τῶν ἐλαττωμάτων τοῦ πλησίου, καὶ ἡ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας αὐτοῦ φροντὶς, διὰ δὲ τῶν προκειμένων λόγων πάλιν τὸ αὐτὸ ἐπιβεβαιοῦ· « Διὸ προσλαμβάνεσθε, λέγει, ἀλλήλους. » Ἀλλὰ πῶς

ἵζ.
4.
5.
53.

προσλαμβάνομεν ἀλλήλους; « Καθὼς καὶ
» ὁ Χριστὸς προσελάθετο ἡμᾶς. » Πῶς δὲ
προσελάθετο ἡμᾶς ὁ Χριστὸς; Αὐτὸς οὐκ
ἀπεστράφη ἡμᾶς διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν,
ἀλλ' ἐβάστασεν αὐτάς, καὶ ἐπαθεν ὑπὲρ ἡ-
μῶν, ἵνα διὰ τοῦ πάθους αὐτοῦ ἴατρεύσῃ
τὰ ἔκ τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν τραύματα.

« Οὕτος τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν φέρει, καὶ
» πέρι ἡμῶν ὀδυνᾶται. Αὐτὸς δὲ ἐτραυμα-
» τίσθη διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν; καὶ με-
» μαλάκισται διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν, παι-
» δεία εἰρήνης ἡμῶν ἐπ' αὐτὸν, τῷ μώλωπι
» αὐτοῦ ἡμεῖς ιάθημεν ». “Οταν οὖν καὶ ἡ-
μεῖς οὐκ ἀποστρεφώμεθα τὸν πλησίον ἡ-

μῶν διὰ τὰς ἀμαρτίας αὐτοῦ, ἀλλ' ὑποφέ-
ροντες αὐτὸν, πάσχωμεν καὶ παντὶ τρόπῳ
ἀγωνιζώμεθα, ἵνα θεραπευθεὶς ἀπὸ τῶν
πληγῶν τῆς ἀμαρτίας αὐτοῦ, τύχῃ σωτηρίας,
τότε προσλαμβάνομεν αὐτὸν, καθὼς καὶ ὁ
Χριστὸς προσελάθετο ἡμῶν. Σημείωσαι δὲ;
διτὶ τὸ ἔργον τοῦτο ἐστι· δόξα τοῦ Θεοῦ· διό-
τι προσελάθετο, λέγει, ἡμᾶς ὁ Χριστὸς εἰς
δόξαν Θεοῦ. Ἀληθῶς δὲ ἡ διὰ τῆς ἐνσάρωσης
οἰκονομίας γενομένη σωτηρία τῶν ἀνθρώ-
πων δόξα Θεοῦ ἐστι· διότι οἱ διὰ Ἰησοῦ
Χριστοῦ σωθέντες, αὐτοὶ διαπαντὸς προσ-
φέρουσιν εἰς τὸν Θεόν τὴν εὐχαριστήριον
δοξολογίαν.